

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/80/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713202607
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5713202607.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti K. X., nar.XX.X.XXXX a S. C. X., nar. XX.X.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov: matka C. X., nar.X.X.XXXX, bytom C., D právne zastúpená advokátom JUDr. Jaroslavom Čiernym, so sídlom C., Y a otec K. X., nar.XX.X.XXXX, bytom C., D právne zastúpený advokátom Mgr. Lubošom Kráľom, so sídlom C., V. S. X, o návrhu matky o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na základe odvolania oboch rodičov proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 22P/69/2013-335 zo dňa 3.6.2013 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, ktorý nebol odvolaním napadnutý.

V ostatných výrokoch rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zveril maloleté deti S. a K. do osobnej starostlivosti matky a určil, počnúc dňom 19.2.2013, vyživovaciu povinnosť otca mesačne k maloletému K. v sume 450 eur a k maloletému S. 300 eur; vo zvyšku návrh matky zamietol. Návrh matky považoval za dôvodný ohľadne zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti. Vychádzal zo zhodných stanovísk rodičov aj kolízneho opatrovníka. Pri určení výživného predovšetkým zohľadnil odôvodnené potreby maloletých detí, výšku príjmu i životnú úroveň oboch rodičov. Ustálil, že celkové výdavky na maloletého K. predstavujú mesačne sumu 634,59 eur; oproti uplatňovaným výdavkom akceptoval nižšiu sumu (50 eur) iba ohľadne liekov a kozmetiky, keď matke sa nepodarilo preukázať, že by mesačne vznikali v danej súvislosti výdavky v sume 100 eur. Vo vzťahu k maloletému S. mesačné náklady okresný súd vyčíslil sumou 434,37 eur. Ohľadne oboch detí - s poukazom na výšku príjmov rodičov a osobnú starostlivosť matky - rozsah, v akom má tieto výdavky uhrádzať ten-ktorý rodič, stanovil pomer 70:30 z pohľadu otca. Následne určil výšku vyživovacej povinnosti čiastkou 450, resp. 300 eur mesačne; zdôraznil, že od podania návrhu bol otec schopný hradiť náklady súvisiace s potrebami detí vo výške 1.086,99 eur mesačne, a to opakovane. U otca okresný súd prihliadol i na to, že popri pravidelnom príjme (1.570,89 eur mesačne), je vlastníkom bytu, v ktorom žijú maloleté deti, ďalších dvoch jednoizbových bytov, spolovníkom spoločnosti s ručením obmedzeným a disponuje i sumou 10.000 eur, ktorá pôvodne predstavovala jeho vklad podľa zmluvy o tichom spoločníctve, od ktorej odstúpil. Mal za to, že životný štandard otca je na takej úrovni, že je spravodlivé, aby sa na nákladoch detí podieľal v určenej výške. Okresný súd konštatoval, že neboli preukázané žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali spätné určenie výživného (od 1.1.2013), preto vyživovaciu povinnosť otca určil odo dňa podania návrhu - 19.2.2013. Vzhľadom na priebežné uhrádzanie nákladov detí otcom (dokonca vo vyššej výške než výživné určené v napadnutom rozsudku) uzavrel, že otcovi zameškané výživné nevzniklo. Dodal, že otcovi vzniká povinnosť prispievať určeným výživným od mesiaca jún 2013, pričom výživné už pokrýva náklady na ubytovanie, školu, mimoškolské a ostatné aktivity, ktoré doposiaľ hradil otec; takže následne z otcovho príspevku bude tieto hradiť už matka. Keďže doposiaľ vyživovacia povinnosť otca bola upravená

predbežným opatrením, vyhláseným rozsudkom dotknuté rozhodnutie okresný súd zmenil. V zmysle § 146 ods. 1 O.s.p. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, nakoľko konanie mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie vo výrokoch o výživnom obaja rodičia.

Matka sa domáhala jeho zmeny tak, že otec bude povinný prispievať na výživu maloletých detí mesačne v sumách 1.000 a 500 eur a zodpovedajúco tomu sa upraví i výška zameškaného výživného. Poukazovala na to, že otcov mesačný príjem nie je 1.570 eur, ale 1.710 eur, k čomu poberá i daňový bonus na obe deti. Taktiež v zamestnaní mu bol vyplácaný výkonnostný bonus - napríklad v roku 2010 4.695 eur a výdavky za jednoizbové byty odpisuje ako dlhodobý hmotný majetok, čím znižuje základ dane. Významnou je aj suma 10.000 eur, ktorá mu bola vrátená ako vklad tichého spoločníka. Matka osobitne zdôrazňovala príjmy otca ako konateľa/spoločníka spoločnosti Sardex s.r.o., ktorý rozhodne nie je 50 eur mesačne; len v mesiacoch február až apríl 2013 mu bolo na províziách zaplatené 8.900 eur. Keďže otec nepreukázal príjmy z inej než závislej činnosti, malo byť vychádzané zo zákonnej domnienky príjmu vo výške 20 násobku minimálnej mzdy (§ 63 ods. 1 Zákona o rodine). Matka uviedla, že i kolízny opatrovník potvrdil, že otec je schopný uhrádzať výživné v ňou požadovanej výške. Dodala, že otec jej oznámil, že už nebude uhrádzať platby za byt, v ktorom ona žije s maloletými deťmi a ani náklady na hokejové aktivity staršieho syna.

Otec sa domáhal zmeny napadnutého výroku tak, že bude povinný platiť mesačné výživné 243,50 eur na maloletého K. a 164 eur na maloletého S.. Taktiež on poukazoval na § 63 ods. 1 Zákona o rodine, avšak vo vzťahu k matke, ktorá za obdobie necelých 4 mesiacov roku 2012 mala príjem z podnikania cca 4.400 eur, ale okresný súd vychádzal z jej ničím nepodloženého vyjadrenia, že nemá takmer nijaký príjem. Neskúmal ani výšku jej príjmu v spoločnosti Eurolife Martin, kde bola zamestnaná od 1.1. do 10.9.2012. Otec namietal výšku matkou prezentovaných mesačných výdavkov na stravu a oblečenie oboch synov a vo vzťahu k maloletému K. aj výšku nákladov na lieky a masáže. Mal za to, že dotknuté výdavky preukázané neboli. Okresnému súdu vytkol, že nezohľadnil, že tak byt, v ktorom žije matka s maloletými deťmi, ako aj jednoizbové byty sú v bezpodielovom spoluvlastníctve rodičov. Otec uzavrel, že nebol dôvod výdavky na maloleté deti deliť v pomere 70:30, ale náležitým je pomer 50:50, čo pri akceptovaní tvrdených výdavkov zodpovedá ním navrhovanej výške výživného.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniam rodičov nevyjadril, rovnako sa ani rodičia nevyjadrili navzájom k odvolaniu druhého rodiča.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 211 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu zostal nedotknutým výrok o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) v preskúmvanej časti rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O.s.p.

Hoci možno súhlasiť s otcom, že výdavky cca 630 eur, resp. 430 eur mesačne na maloleté deti sú relatívne vyššie, okresný súd (správne) zohľadnil konkrétosti prejednávaného prípadu a životný štandard, na ktorý boli/sú deti zvyknuté. Uvedený štandard bol pritom „stanovený“ práve ich rodičmi. V dôsledku rozvratu manželského zväzku rodičov, a tým aj faktického zániku (jednej) spoločnej domácnosti síce vznikajú ďalšie náklady, ale je na mieste od rodičov požadovať, aby sa tento fakt na životnej úrovni maloletých detí neprejavil, resp. prejavil len minimálne.

V aktuálnom štádiu veci krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu ohľadne výšky preukázaných odôvodnených potrieb/výdavkov maloletých S. a K.. Otec (s výnimkou námietky výdavkov na masáže) ani bližšie nevymedzil, ktoré jednotlivé výdavky namieta a z akého konkrétneho dôvodu. Pokiaľ ide o náklady na masáže pre staršieho syna, krajský súd považuje sumu 30 eur mesačne za primeranú; osobitne s prihliadnutím na to, že maloletý K. sa venuje fyzicky náročnému športu (ľadový hokej) a dôkladná regenerácia - aj vo forme masáží - je nevyhnutnou súčasťou tejto aktivity. Napokon, i samotný otec vo vzťahu k svojmu meritórnemu odvolaciemu návrhu vychádzal práve zo sumy výdavkov ustálených okresným súdom.

Čiastočne dôvodnými sú námietky rodičov k zisteniu ich príjmov, resp. majetkových pomerov; prirodzene každý z nich namieta nedôslednosť (len) vo vzťahu k druhému rodičovi. V súvislosti s príjmami oboch rodičov bolo potrebné (minimálne podrobnejším výsluchom účastníkov) vymedziť rozsah príjmov z inej

než závislej činnosti. Ohľadne príjmov matky jednak, z akého dôvodu v roku 2013 nemá takmer žiaden príjem z podnikateľskej činnosti a jednak, čo tvorilo výdavky v sume cca 4.300 eur v období od septembra do decembra 2012. Pokiaľ vyjadrenie matky k výdavkom nebude dostatočne konkrétne, je žiaduce vyžiadať si predloženie peňažného denníka.

Vo vzťahu k otcovi nedôsledným bolo predovšetkým ustálenie príjmov plynúcich mu zo skutočnosti, že je spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným Sardex. Je nepochybné, že okresný súd už disponoval informáciami o (minimálne hrubom) zisku tejto spoločnosti v rozhodnom období (č.l. 217-220 a 256-258); len v mesiacoch február až apríl 2013 išlo takmer 9.000 eur, ale bližšie okolnosti ohľadne činnosti označenej obchodnej spoločnosti, ktorej je otec jediným konateľom i spoločníkom, nezisťoval. Dotknutá čiastka je pritom zásadná nielen z hľadiska výšky bezprostredne poskytovaného výživného, ale tiež z hľadiska možnosti uloženia otcovi povinnosti prispievať i na tvorbu úspor maloletých detí (§ 63 ods. 3 Zákona o rodine). Je preto nevyhnutné dôsledne ustáliť majetkový profit plynúci otcovi z činnosti predmetnej obchodnej spoločnosti

Čiastočne dôvodnou je tiež námietka matky o výške priemerného mesačného príjmu otca v zamestnaní. V záujme ustálenia príjmových/majetkových pomerov otca bolo nutné prihliadnuť nielen na priemerný mesačný zárobok u nového zamestnávateľa (za obdobie mesiacov február a marec 2013 1.570 eur), ale tiež na príjem u predošlého zamestnávateľa (do januára 2013; podľa potvrdenia predloženého matkou za obdobie posledných dvanástich mesiacov 1.788 eur).

Na druhej strane suma 10.000 eur (vrátený vklad tichého spoločníka) bola okresným súdom akceptovateľne - pri rešpektovaní ním určenej výšky výživného - zohľadnená. Obdobne nie je osobitne významným z hľadiska predmetu konania v súdnej veci, či jednoizbové byty sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov - rodičov, alebo vo výlučnom vlastníctve otca. Z vykonaného dokazovania je totiž zrejmé, že ohľadne nich (prenájom i odpisy) je činný iba otec a matke z ich spoluvlastníctva neplynie žiaden profit. Je tiež faktom, že trojizbový byt, ktorého spoluvlastníctvo svedčí aj otcovi, užíva výhradne matka spolu s deťmi. Keďže však otec podľa aktuálneho stavu už nemieni uhrádzať súvisiace výdavky, nie je možné pričítať tomuto jeho (čiastočnému) obmedzenie vo výkone vlastníckeho práva nejakú finančnú hodnotu v spojení s výškou vyživovacej povinnosti k maloletým deťom. Na matkou zdôrazňované výkonnostné bonusy vyplácané otcovi jeho zamestnávateľom v minulosti, nie je možné aktuálne konkrétnejšie prihliadnuť, keďže vyplatenie posledného takéhoto bonusu je preukázané ohľadne roku 2010, t.j. viac ako dva roky pred obdobím určenia vyživovacej povinnosti otca. Zároveň otec je už zamestnaný u iného zamestnávateľa.

Z doteraz uvedeného možno uzavrieť, že okresný súd náležite vymedzil podstatné okolnosti, ktorých ustáleniu je nutné v súdnej veci venovať pozornosť; v procese ich zistenia sa však dopustil (čiastočnej) nedôslednosti. Úlohou okresného súdu v ďalšom postupe v konaní bude doplniť dokazovanie o vyššie uvedené okolnosti zistenia príjmu/majetkových pomerov rodičov. Pokiaľ medzičasom dôjde k rozvodu manželstva rodičov, bude vyživovacia povinnosť určovaná len v rozhodnom období, t.j. od 19.2.2013 do právoplatnosti rozvodu manželstva.

V záujme komplexnosti krajský súd dodáva, že považuje za primerané určenie začiatku vyživovacej povinnosti až dňom podania návrhu. Nestotožňuje sa pritom požiadavkou otca na stanovenie vyživovacej povinnosti odvíjajúcej sa od pomeru 50:50, a to ani v prípade ustálenia príjmov/majetkových pomerov rodičov v relatívne rovnakej výške. Takýto prístup by totiž úplne popieral osobnú starostlivosť matky poskytovanú deťom. Bez ohľadu na to, že maloletí K. a S. už nie sú vo veku, kedy vyžadujú faktickú bezprostrednú osobnú starostlivosť, matka musí zabezpečovať každodenné bežné úkony (príprava stravy, pranie, žehlenie, pomoc pri príprave na vyučovanie, a pod.). Dotknutej činnosti je nutné nielen priznať určitý finančný ekvivalent, ale vo svojich dôsledkoch vytvára tiež obmedzenie pre matku v súvislosti s eventualitou získania ďalšieho, resp. doplnkového zdroja príjmu.

Nakoľko výroky o zameškanom výživnom, zmene vyživovacej povinnosti podľa nariadeného predbežného opatrenia a o trovách konania sú (bezprostredne) závislé od výroku o určení vyživovacej povinnosti otca, v dôsledku zrušenia tohto (hlavného) výroku, boli taktiež zrušené.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné